

Завой

Седмичникът за култура, изкуство, критика и общественост.

Трудът е човешкото призвание на земята. Обстоятелствата така се стичат, че ще настане ден, когато на човък, който не работи не ще бжде възможна да се покаже външната слънчева система и ще трябва да търси друга, лънива планета

Карлейл

Историческата слъпота

Тя е синтез от много елементи: безсърдечно самодоволство сърдъ удобствата на настоящето, инстинктивен страх пред неизвестността на бъдещето, отжаснатост от живота и безсмислена въра въ непоколебимостта на старото, отрицание на всънкви идеали, освенъ тѣзи, които ползватъ лично нея, най-после, тя е подценяване силитъ на противника и надценяване на собствената мощь.

Тя не се трогва отъ никакви жертви, не вниква въ нуждитъ и страданията на народитъ, готова е стрѣвно да жкса живи части отъ снагитъ имъ, щестлавна е, суетна и скудоумна и се смѣта за вѣченъ изворъ на всѣка мждростъ, отричайки всѣкакви други закони. Висшъ принципъ за нея е само собственото ѝ самозапаване и добруване.

Тя ненавижда и е готова да прати на клада всѣкиго, който я буди отъ сънъ и разваля спокойствието ѝ, тя се опива отъ своето могждество, стѣпила върху гърлото на падналата жертва, тя е готова да потопа въ потоци кръвъ всичко, стига самата тя да остане да плава надъ вълнитъ. Тя е която събѣра царства и империи, презъ цѣлата човѣшка история, тя е която руши дълото на вѣковетъ и хилядолѣтията.

За нея бъдещето е винаги неограничано и страшно като първична „Тера инкогнита“ и ужасътъ, който ѝ внушава, я кара да минава въ действителна си всѣка мислима граница, всѣки човѣшки предѣлъ.

Войната се развива

Следъ оттеглянето на съюзничитъ войски отъ областитъ около Трондеймъ и Бергенъ, сега сраженията се локализируютъ въ северна Норвегия. Кое обаче накара съюзничитъ да оттеглятъ своитъ войски отъ завзетитъ вече позиции и да оставятъ толкова важни бази за въздушни и подводни нападения срещу самата Англия въ ржцетъ на германската армия?

Историческата слъпота е страшна опасностъ, когато народитъ сж незрѣли и инертни: тя може да тласне човѣчеството десетилетия назадъ, да задържи прогреса и общественото развитие. Но когато съзнанието у народитъ е вдълбочено, макаръ и тлѣщо въ недрата на тѣхния животъ инстинктъ, тя може да изиграе положителна роля, тѣмо защото преминава всѣкави тѣрпими граници.

Историческата слъпота е ирационална, алгична, лишена отъ разумъ, и толкова по-парадоксална е, че тя довежда обикновено до най-разумнитъ за момента, най-положителнитъ разрешения, — съ своята крайностъ и нетѣрпимостъ, съ своята диалектичностъ, съ своята себеприцателностъ.

Тя въ сжщностъ безъ да се сумира народната мждростъ, извлечена отъ хилядолѣтния опитъ и страдания: „Всѣко зло за добро“. Затова сърдъ страшнитъ изпитания, които човѣчеството изживява днесъ, необходим е въпрѣки всѣко твърда, гранитна въра въ неговото свѣтло, възродено бъдеще.

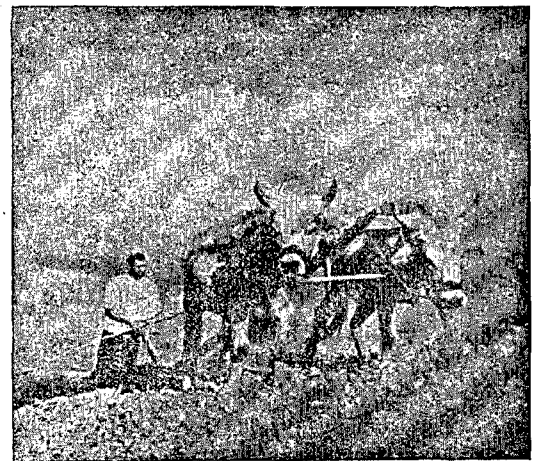
ЗАВОЙ

Докато голѣма степенъ причината се крие въ обстоятелството, че германцитъ ги изпревариха, като завзеа най-добритъ пристанища, и съюзничитъ въ по-близко или по-далечно бъдеще щѣха да бждатъ принудени да изоставятъ неудобнитъ позиции, при това може би съ много по-голѣми загуби. Но борбата около Нарвигъ изглежда, че ще продължи. Колко? Това близкото бъдеще ще покаже.

Както призна и г. Чембърлейнъ въ последната си речъ, изглежда, че и друга причина принуди Англия и Франция да оттеглятъ флота и войска отъ Норвегия и да ги пратятъ въ Срѣдиземно море. Тази причина, вѣроятно, е възможната италианска опасностъ.

Мждно е да се допусне, че съюзничитъ сами ще предизвикатъ конфликтъ въ Срѣдиземно море, въ това време, когато сж така много изложени откъмъ Норвегия. Повѣроятно е, че мѣрцитъ имъ сж превентивни. Но при мѣрцитъ и противомѣрцитъ, които ще се взематъ, не се знае кое имѣе действие ще послужи за непосредственъ „казусъ белъ“.

Италия, естествено, както и повечето държави въ този конфликтъ, може да чака своя частъ. Това го заявиха многократно италианскитъ държавници. Казава се, че въ време на войната стратегията на една държава е тѣсно свързана съ нейния географски факторъ, както че и тактиката ѝ зависи твърде много отъ нейнитъ стопански възможности. Отъ тази гледна точка съюзничитъ, които иматъ много съседства, могатъ да влияятъ на много повече държави и да предизвикатъ повече конфликти, съ целъ не толкова да зав-



Старото рало вече не храни.

ладяватъ, колкото да дезорганизируютъ всички жизнени и производствени пространства на противника си. Но погледнато чисто военно на въпроса, колкото се отнася до една акция на Балканитъ, тя ще бжде доста рискувана, докато двата фланга, въ Италия и С. Русия, не бждатъ нѣкакъ осигурени. Отъ друга страна стопански по-слабитъ страни трѣбва да бързатъ. Тѣ могатъ да предприематъ действия и по второстепенни фронтове, но само да подсилятъ една решителна атака на главния фронтъ. Колкото за Балканитъ, за сега по-нее тѣ ги използватъ стопански почти въ пълна мѣрка.

Има обаче една допустимостъ за развиване въ Средиземноморския басейнъ: една голѣма атака на западния фронтъ, която може да почне отъ Белгия и Холандия и която би ан-

гажирала силитъ на съюзничитъ. Съ други думи, една комбинирана акция на северъ и на югъ. Още повече, че една акция срещу Холандия би предизвикала много болезнени тѣркания, а може би и конфликтъ, между Англия, Съединенитъ щати и Япония за Холандска Индия — извънредно богата територия, която лежи въ сърдцето на Британската колониална империя.

Въ вихъра на сбѣтитая, който се развива, никой не може съ положителностъ да предвиди, къде ще предизвикатъ тѣ новитъ пожари.

Затова всѣки народъ, който ценя свободата си, най-сжпосто, което притежава, трѣбва да бжде буденъ и сплотенъ около нейното знаме, за да посрещне, готовъ за всички жертви, всѣка възможна изненада. **Свѣтославъ Василевъ**

К. Траяновъ

Балканската звезда

(Изъ книгата му „Хайдушкия Балканъ“)

— Нѣкога, въ размирнитъ години на черно и крѣваво робство, пасѣше тукъ волненъ козаръ своето стадо. Роденъ и отрасълъ въ Балкана, той бѣше опитенъ планинецъ и вѣщъ ловецъ. Отъ ранна пролѣтъ до късна есенъ, неговиятъ меденъ кавалъ огласише тунитъ чалове и стрѣмнитъ скали на тоя връхъ, а малкитъ бронзови звънчета на пѣржавитъ му кошути, отекваха глухо и плахо като монастирско кѣпало за вечерня. Живѣеше той спокоенъ и щастливъ животъ и не бѣше самotenъ, защото планинскитъ орли му бѣха близки, а козитъ — нерездѣлни другари. Имаше вѣрно и урно куче, съ което сподѣляше луди възорзи и горчиви разочарования; тѣнка пушка и глѣнка и двучаови пишоци, съ които бранѣше стадото си отъ глутница вълци и мечка стрѣлница. — Това бѣше всѣщото му богатство! Останалъ още отъ малкъ кржгло сърце, неговиятъ домъ бѣше дѣрвената колиба и освенъ родната планина, нигде и никого нѣмаше на свѣта.

— Но влюби се волниятъ козаръ въ хубавата шерка на знатния и богатъ чорбаджия отъ близкитъ колиби. И закопнѣ сърдцето му по първа изгора. Тя бѣше млада, напѣта девойка. По нея лудѣха всички ергени. Имаше тѣнка, стройна снага, която кършеше и виеше като змиорка, а очитъ ѝ бѣха сини като незабравки. Надъ тѣхъ, като два остри сърпа, се извиваха вежди — тѣнки гайтани. Съ тия ясни очи, гърѣянали зорници, тя изгори душичъ на млади и стари. Лицето ѝ бѣше млѣчнобѣло, а бузитъ ѝ — божуръ червени. А коситъ ѝ, то не бѣха коси, а сжщинска свила. Тѣ се разваха като буйна зрѣла рѣжъ и се прѣскаха по рамената ѝ като лжчитъ на зората. Една бѣ по хубостъ Севда — изгората на Горанъ. Въ житицата на тази девойка течеше, гореща кръвъ, а сърдцето ѝ изгаряше отъ всюдѣйна и без-

предѣлна любовъ по него. — Веднажъ на чешмата той открѣдна китката ѝ отъ главата и напи вода отъ менцитъ ѝ, за да утоли своята неутолима жажда. Това бѣше първата имъ среща и още тогава тѣ си дадоа клетва за вѣрна любовъ до гробъ. Бѣше паднала морна вечеръ надъ колибитъ, смущена въ дебритъ на Балкана. Трепетливитъ звезди грѣеха по небето като нейнитъ влюбени очи, а второгата месечина благо имъ се усмихваше. Севда бързаше за вжщи да накладе буйноплама седѣнка. Слѣдъ малко тѣ пакъ щѣха да бждатъ заедно. Горанъ изчезна въ пазитъ на гората съ разутитъ сърдце. Едъръ като канара, съ очи — вжглѣтъ и вежди пиявици, той извади пишова отъ черенобагренитъ си поясъ и гърѣна нѣколко пѣти. После въ избликъ на неудържима радостъ, вникна колкото му гласъ държи. Гласътъ

му събуди спящото стадо, а гърмежитъ му отекнаха въ нощта, пѣтваряни отъ далечното ехо.

Кучето го посрѣщна весело и игриво, и той го погали нѣжно, тѣй както искаше да погали либето си на чешмата. Умното животно сякашъ разбра тая нѣжностъ и още повече заигра и заскача. Но тоя пѣхъ Горанъ нѣмаше време да се занимава съ него, а взе кавала отъ стената на своята низка, скупена колиба и се спусна по витата отжѣлка на пѣтека за махлата на Севда. Тамъ тя бѣше събрала весели другарки и свѣтлата седѣнка вече пламтѣше, както пламтѣха влюбенитъ имъ сърдце. Пѣснитъ на момитъ ечаха крѣшно и звѣнливо и се разливаха по всички колиби, а псѣтата лаеха, каточели искаха да ги заглушатъ съ своя лай. При тия пѣсни ергенитъ залудѣха отъ нетѣрпение да ви-

дятъ по-скоро либѣтата си. Луди-млади се събираха да се повеселятъ или да изплачатъ заедно своята робска неволя.

— Преди да се яви на сѣдѣнката, Горанъ засири и всичко угина заслушано въ медената му кавалъ. Севда го посрѣщна весела и засмѣна. Той седна до нея крѣстатъ и килна самодоволно калпакъ си на тила. Момцитъ го взеха на подбѣвъ, но орловия погледъ на чернитъ му, като зрѣли капани очи, ги обузда. Тѣ се бояха отъ неговата сила и смѣлостъ. Горанъ бѣше широкоплещестъ и снаженъ момѣкъ, съ гжсти сключени вежди и буйни черни мустаци. Пленени отъ непокорнитъ му овални жѣдри и високото му умно чело, момитъ го изглеждаха отъ глава до нозе, съ скрито любопитство. Всички спотанха въ себе си дълбока въздишка на съкрушени надежди и несбжднати мечти. Едни по Севда, а други по Горанъ! Но двамата бѣха родени единъ за другъ, и тѣ се чувстваха най-сжщити между момитъ и ергенитъ. — Севда проточи асенъ гласъ

Проф. А. С. Бешковъ

Петрольът

Петрольът и близките нему асфалт, земен вощък, битуминозни шисти и други подобни, сж били известни на човечеството въ най-дълбоки старини. Тоговащото имъ приложение, макаръ и разнообразно, е било отъ техникостопанска гледища точка нищожно. Така например, самозапалител се петроль е бивалъ предметъ на обожаване, на противоположността между светлината и тъмнината е почивала образната страна на дуалистичните религии. Въ преданията за Ноевия ковчегъ и Мойсеевата кошница се говори за замеска съ земята смола — очевидно асфалт, спусканитъ по Тигъръ и Ефратъ кошовъ съ стока били сжко така замеслявани съ такава смола, както и мѣховетъ, подложени надъ сардотетъ, спускани по тѣзи рѣки — близани. Петрольътъ е служилъ още за лѣкарство, за осветление, по-късно и за така наречения „грѣцки огнь“, както и за нѣкои други маловажни цели.

Тѣзи разнообразни приложения сж, обаче, нула, въ сравнение съ това, което е петрольътъ въ наши дни. Взетъ въ най-широкъ смисълъ, петрольътъ е факторъ отъ първостепенно, решаващо значение. Това негово значение почива не вече на качеството му като осветителен факторъ а на качеството му като гориво на стоици милиони мотори, разпръснати по цѣлата наша планета.

За модерно петролодобиване може да се говори отъ 1859 г. насамъ, когато полковникъ Дрейкъ, въ гр. Таятусайвъ (Пенсилванія, Съед. Шати) успѣ да получи на 16 м. дълбочина петролна струя. Важното е, че Дрейкъ е приложилъ въ рѣтеливия способъ на работа, като е използвалъ железни трѣби, снабдени съ здравъ острие-длето на края. Така се създаде нова ера: не минаха повече отъ две десетилѣтия въ Новия и въ Стария свѣтъ се появи мощна петролна индустрия. Вънъ отъ увеличението на петролната добивъ, нарастна необикновено много и капацитетътъ на петролнитѣ дестилерии и рафинерии, както и броятъ на новопроизвежданиѣ деривати.

Производството на петроль въ последнитѣ шестъ десетилѣтия показва следния ходъ:

1882/85	47	мл. т. ср. год.
1901/05	25.7	" " "
1911/13	47.7	" " "
1915	59.1	милиона тона

1920	99.0	"
1930	196.1	"
1935	225.5	"
1936	246.0	"
1937	273.0	"

Увеличението, както се вижда, е огромно. Но по-убедителни сж относителнитѣ цифри, отколкото абсолютнитѣ. Ето нѣкои отъ тѣхъ: докато въ началото на осемдесетѣ години на миналия вѣкъ консумацията на вѣжлища е била по 280 кг. на жителъ, за да се увеличи въ наше време до 545 кг., тази на петроль отъ 3.2 кг. на жителъ достига до 120 кг. Съ други думи, вѣжлищата консумация на земята се увеличила въ този периодъ двукратно, а тази на петрола — около 37 пъти. Това обстоятелство само по себе си говори за победния ходъ на техното гориво.

За търсенето на петроль се изразходватъ огромни срѣдства. Въ последнитѣ петдесетъ години сж изхарчени за напрази търсения надъ 17 милиарда долара — сума, която се равнява на приходната частъ на българския държавенъ бюджетъ за около два вѣка и половина. А какви суми сж вложени въ успѣшни търсения и изобщи въ петролната промишленостъ, е мжко да се изрази съ слабата българска валута.

Господари на петрола сж днесъ двѣтъ мощни организации: Стандардъ Ойлъ Къмпани и Роялъ Шеллъ Дъчъ. Първата се възглавявае отъ Джонъ Рокфелеръ, втората — отъ Съръ Хенри Детердингъ. Първата представя американския капиталъ, втората — британския. Борбата помежду имъ не е стихвала ни за день. Тази борба, обаче, се води отъ правителствата на нѣкои държави, а не отъ самитѣ компании. И наистина, не сж малко конфликти и войнитѣ, свързани съ петрола. Тукъ ще споменемъ само нѣкои: въ 1920/22 се води война между Гърция и Турция. Въ дѣното стоище петрольътъ, или по-точно — Детердингъ съ Базилъ Захаревъ, небезизвестниятъ гъркъ, факторъ въ огромната оржжейна фирма Вилерсъ - Армстронгъ. По-нататкъ: образуването на нѣкои кавказки държави подъ протекцията на Англия бѣше само петролна политика. Многочислените войни въ Мексико — които разрушиха политическия стабилитетъ въ страната — въ сжжностъ сж външенъ изразъ на британоамериканското петролно

и запѣ тжжна седѣнкиска пѣсень. Горанъ слушае усненъ. Слушае и другитѣ ергени, а нейнитѣ дружки и пригласаха. Пѣсента нареднае дума по дума тѣжната неврадостенъ животъ. Мжжа сви сърдцето на козаря и той засапри пѣсень волна, луда. Но кавалтъ сжкавъ не свирѣше, а говорѣше на Севда. Тя спрѣ недоизпѣта своята пѣсень и се заслуша въ сладката му речъ. Ту весели и иривни звуци като въ хоровадна сватбарска пѣсень, ту жални и тжжни ридания като на погребение, долавяше Севда въ свирната. А това бѣха сърдечнитѣ слова на взаимната имъ голѣма и силна любовъ. И тя отправи богомолно погледъ къмъ небето. Като стадо прѣснато изъ планината блѣстѣха звездитѣ, а лунниятъ свѣтликъ имъ бѣше пастиръ. Въ него Севда виждаше образа на Горанъ. Кавалтъ спрѣ. Сливата надъ тѣхъ зашепна нѣщо съ листо, както си шепнѣха влюбенитѣ помежду си.

Стана късно. Пѣлитѣ прѣбѣхъ. Престанаха пѣснитѣ и

и свирнитѣ. Седѣнката угасна и цѣлата махала утихна. Млѣкнаха и псета по колибитѣ, а виоторгата месечина залѣзе. Още малко и зората щѣде зазори. Тогова всѣки изпрати своето любѣ, за да му каже всичко шо му тежи на сърдцето. Горанъ сжко изпрати Севда до плета на голѣмата овчарна градина, въ дѣното на която бѣше кѣщата имъ, покритъ съ плочи, като всѣка богаташка жжжа въ Балкана. Тукъ тя му се оглапти съ цѣлува. Първа цѣлува отъ първа любовъ за него и за нея! Следъ това тѣ се раздѣлиха, за да се събератъ пакъ на следната вечеръ. Тѣй се зарежда тѣхнитѣ чести сажидания по седѣнки и на чешмата, или въ празникъ на хорото. Горанъ малко позанемари стадо си, но либето си никог не забрави. Той и носѣше роснитѣ отъ върхъ планината и тя се кичеше съ тѣхъ. Севда обичаше птичинитѣ и цѣвятата въ двора си бѣше направила малка градинка отъ мащерка, здравецъ и перуника.

Прѣзъ зимата горанъ из-

Московскиятъ „Большой Театъръ“

(По случай предстоящото му гостуване въ

Въ едно интервю артистътъ отъ „Большой театръ“ С. А. Самосудъ е направилъ следнитѣ изявления по дейността на този голѣмъ художественъ институтъ, специално за оперния му и хореографски отдѣлъ.

Много десетилѣтия подрѣдъ „Большой театръ“ е билъ центъръ на музикално-вокалната и хореографска култура на Русия. Презъ последнитѣ години „Большой театръ“ осъществилъ постановката на редица най-видни произведения, като провежда системно издигането на артистичната младежъ.

„Большой театръ“ си поставя за целъ да създаде истински художественъ ансамблъ, като подчинява всичкитѣ елементи на спектакла на главната музикално-драматична идея на произведението.

Лани при „Большой театръ“ бѣше организирана лаборатория на съветската опера и балетъ. Това позволи още по-широкото привличане въ театъра на композиторитѣ отъ разнитѣ творчески направления, които работятъ въ постоянствъ досегъ съ артиститѣ надъ разнообразни по тематика творения. Ние се надяваме, че за дружната работа на композиторитѣ съ артиститѣ отъ „Большой театръ“ ще бжде много ползотворна и ще обогати съветското изкуство съ нови музикални произведения.

„Большой театръ“ представя най-значителнитѣ творения на съветскитѣ композитори отъ всички народности. Голѣмъ успѣхъ има забележителната опера на грузинския композиторъ З. Палиашвили „Абесаломъ и Етери“ Григоровичъ спазвайки националния стилъ на произведението, театрътѣ се стреми да го въплоти въ образи на руска сцена. Следната работа на нашия театръ, въ изпълнение на този планъ ще бжде народно-героичната опера на композитора Узеиръ Халибековъ „Кюръ-Оглу“, която имаше голѣмъ успѣхъ презъ време на тържеството на азербейжанското изкуство въ Москва.

Една отъ най-важнитѣ задачи на „Большой театръ“ е усояването на най-великото класическо наследство на оперното

но съперничество. Борбата, която се разрази въ 1932 г. въ населението, и необятни простори между Боливия и Парагвай, имаше сжщата подкладка, макаръ, че както и въ всички други случаи, да бѣше прикрито подъ съвършено друга драперия. (Следва)

изкуство. Следъ поставянето на възбѣната руска опера „Русланъ и Людмила“ отъ гениалния Глинка и на безсмъртната му патристична опера „Иванъ Сусанинъ“, представенъ на съ извънреденъ успѣхъ, почваме работа надъ най-великото творение на Мусоргскитѣ „Борисъ Годуновъ“. До сега при старитѣ постановки на тази опера господстваха анти-исторични тенденции. Въ представлениата рускиятъ народъ бѣ изобразявалъ неправилно, не се разкриваше ролята му въ историческия процесъ, въ създаването на културата. Тази задача изисква съвършено ново тълкуване на музикалнитѣ, драматични и изобразителни елементи на представлението. Операта „Борисъ Годуновъ“ ще бжде поставена при нова инструментировка, надъ която сега работи композиторътъ Д. Шестаковичъ по оригинала на Мусоргскитѣ.

Най-близката премиера на „Большой театръ“ ще бжде постановката на операта „Валкирия“ отъ Вагнеръ Постепенно, въ течение на три четири години, ние ще поставимъ тетралогията на Вагнера — „Прѣсѣтѣнъ на Нибелунгитѣ“, която е едно отъ най-хубавитѣ творения на свѣтовното оперно изкуство. Ще се възобнови сжко и операта „Лоенгринъ“. За поставката на „Валкирия“ е привлеченъ прочутиятъ режисьоръ Айзенщайнъ.

За стогодишнината отъ рождението на Чайковскитѣ този месецъ „Большой театръ“ ще представи неговата опера „Пантовки“, творение съ чудна лирика, мекъ хуморъ и фантастика. Надъ тази опера работи главниятъ режисьоръ на театъра Б. А. Мордвиновъ. Поставя се и операта „Юланта“, която ще се дава едновременно въ двойна програма съ балета на Чайковскитѣ „Щелкунчикъ“.

Следъ успѣшното представяне на съветския балетъ „Свѣтлана“ театрътѣ подготвя два нови балета — „Тарасъ Булба“ отъ композитора Соловьевъ-Седовъ и хореографичната комедия „Валда“ по Пушкиновата „Приказка за пола и неговия работникъ Балда“ отъ композитора М. Чулака.

„Большой театръ“ неотклонно продължава работата си надъ съветската опера. Сега композиторътъ Ю. Шапоринъ довършва операта си „Декабристи“ по либрето на Алексѣй Толстой. Тя е високо талантливо произведение.

България)

Нашитѣ театръ разполага съ привѣзходни кадри. Въ него работятъ най-добритѣ майстори на страната: Барсова, Держинская, Степанова, Обухова, Каптульская, Матова, Петрова, Сафрански, В. Лубенцовъ, Озеровъ, Политковски, Евлаховъ, Юдинъ, Лубенковъ, Бугайски. Театрътѣ разполага съ великоколени представители на „срѣдното“ актьорско поколение, известни по цѣлия Съветски съюзъ: Макасска, Давидова, Златогорова, Кругликова, Жуковская, Леонтева, Боровская Сливинская Ал. Пироговъ, Рейзенъ, Козловски, Михайловъ, Норцовъ, Лемешевъ Батуричъ, Хамаевъ, Голвинъ, Жадавъ, Сливински.

Рускиятъ балетъ всѣкога се е считалъ за най-добъръ и се е ползвалъ съ успѣхъ по цѣлъ свѣтъ. Съветскитѣ балетъ увеличи успѣхитѣ на руския балетъ, като достигна великолепията техника на класическия танцъ и емоционалния изразъ. И сега балетната трупа на „Большой театръ“ по право се счита за една отъ най-добритѣ въ свѣта. Въ нейния съставъ се числятъ майстори на танца като Марина Семьонова, А. Месереръ, Ермолаевъ, Габовичъ, Жуковъ, Лепешинская, Головкина, С. Месереръ, Тихомирнова, Черкасова, Конюсъ и др.

Ние имаме великолепенъ хоръ, забележителни, висококвалифицирани специалисти въ всички области на творческата театрална работа. Сжко оркестрътѣ на „Большой театръ“ сесчита за единъ отъ най-добритѣ въ свѣта и въ три четвърти се състои отъ артисти възпитани въ съветски консерватории. Въ неговия съставъ има много прекрасни музиканти между които лауреати на всевъзможни конкурси.

Особени успѣхи постигатъ нашитѣ млади артисти. Майсторитѣ отъ „Большой театръ“ съ любовъ следятъ тѣхното развитие, помагатъ имъ, прѣдаватъ имъ своя голѣма и богата опитъ, съ личенъ примѣръ служатъ за образецъ на дисциплинариность, дълбока любовъ и преданостъ къмъ изкуството, къмъ родния театръ. Държавниятъ Академиченъ „Большой театръ“, — завършва своята беседа артистътъ С. А. Самосудъ, представлява грандиозенъ художественъ организъмъ съ повече отъ три хиляди колективни работници.

Печатница

„Княгиня Николова“ - Варна

Телефонъ 26-58

жието на върха, спрѣ и дигна глава нагоре. Като видѣ Горанъ, покотеренъ високо по заледенитѣ скали, изтрѣпна, но не издаде гласъ. Тамъ тя намѣри кучето му и съ него остана да следи изкачането. Сърдцето ѝ бѣше свито отъ нетърпение и тревога, а и кучето скимѣше неспокойно. Горанъ се катерѣше безъ страхъ и даже орлигѣ, скрити въ скалитѣ, се зачуудиха на неговата смѣлостъ. Но преди да стигне последния прагъ на скалитѣ, кждето зѣмше мечешката бърлога, той се подхлъзна и полетѣ отъ високата огвесна скала. Ржцетѣ и нозетѣ му се замѣтаха въ въздуха, а главата му се заудра отъ камъкъ на камъкъ. Мигъ следъ това се струполи предъ Севда, която изпичи отъ ужасъ. И тоя пѣснь достигна до слуха на умирация момѣтъ. Той отвори очи и едва доловима усмивка цѣна на уснитѣ му при вида на любимия образъ. Въ полусъзнание Горанъ почувствува мжчителна болка и заудушаване, но изведнажъ престана да чувствуваше какъвто и да е по-

Леторо Станов

Още за професионалиста-писател

Не само на менъ прави впечатление, че даровити писатели угасят в душата си огъня на вдъхновеното обществено-значимо творчество и се нагаждат с търсенето.

Пише се вече много често по поръчка. Пишат се отзиви, статии, разкази, стихове само като платена реклама. Писателят е принуден благодарение общественото, социални условия да хвали това, за което му се плаща! Малко ли случаи има, когато даден издател отива при някой писател и иска да му напише това или онова? Дават се предварително теми, уговарят се материалните условия, сковава се свободния дух на твореца и ако е постигнато съгласие, писателят сѣда да пише, защото е поел ангажимент. И трѣбва да кжса от душата си не онова, което я вълнува, а което му искат. И това е затуи. защото той се стреми, макар и условява още да не позволяват, да се обръне на „професионалист“, т. е. да изкарва прехраната си от своя поръчан „литературен лист“, без да държи на своята мисия като свободен творец. По тоя начин литературната дейтелност се ръководи само от една цел: да напише това което ще му донесе облаги, т. е. хонораритъ се явяват за цел, а не последствие на ценно творчество.

И азъ възставамъ срещу това схващане за мисията на писателя. На такъв „занаятчийск“ той не бива да се обръща. защото писателството преди всичко е призвание, а после професия. Другъ е въпросътъ за грижитъ, които трѣбва да се положатъ за тоя духовенъ водачъ. Въ някои страни тоя жизненъ въпросъ за него е разрешенъ блестящо и писателят не отива да подлага ржка въ унизителни пазарлъци, защото се ценятъ еднакво таланта и произведенията му, написани не по-поръчка, а само отъ вътрешнитъ му убеждения и влѣчения.

Хонорарътъ азъ изрично слагамъ като последствие, а не цел. И ако тукъ трѣбва да бжде по-категориченъ и ясенъ, ще кажа, че е време у насъ съ законъ да се уреди тоя въпросъ и всѣки писателъ да получава това, което се следва, следъ като се използва труда му. Освенъ това, неговата сѣдба трѣбва да бжде въ грижитъ на обществото и държа-

вата. Той да не е погълнатъ отъ други грижи за препитание и да нагажда съобразно съ това своята продукция-често пжти мъртва, защото външни подбуди насочватъ литературното му творчество. Отъ една такава поръчана литература кой би ималъ ползосвенъ спекулантския интересъ на някои?

Затова азъ казахъ, че писателятъ преди всичко трѣбва да си остане честенъ, а не материално задоволенъ за смѣтка на съвѣстата си и съ съмнителни постижения литературенъ работникъ. Да гледа на живота съ открито чело и съ достоинство, но заедно съ това да се бори за оценяване на собствения му трудъ, не насочванъ отъ вънъ подъ съблазната на метала... Той трѣбва да живѣе човѣшки, но да бжде възнаграждаванъ за онова, което той самъ ще сътвори. Не бива да е изнудванъ да продава своето дарование съ огледъ, на онова за което му се плаща, родено въ душата му отъ външни подбуди-хилаво, безъ вдъхновение безъ искрено чувство, безъ откровение и идейност.

Елинъ Пелинъ, Йорд. Йовковъ, Ант. Страшимировъ, Людмилъ Стояновъ, Ст. Чилингировъ, Ас. Златаровъ, Пенчо Славейковъ и още мнозина отъ по-младитъ сж получавали и получаватъ хонорари за своята литературна продукция, но чакъ следъ като сж написали това, което ги вълнува, безъ да се ръководятъ отъ литературния пазаръ. Някои даже свързватъ двата края отъ литературенъ трудъ. Но тѣ нкога не се трѣгнали да пишатъ, за да се харесатъ на оня, който може да плаща...

Въпросътъ за материалната сигурностъ на писателя е общественъ. За неговото разрешаване има други пжтища. Той е свързанъ съ творчеството на писателя до толкова, до колкото не засѣга свободата на творецъ. А тоя, който пише изключително съ огледъ на плащането, не може никога да бжде свободенъ творецъ и апостолъ на вѣчни истини.

Писателятъ, преди всичко, трѣбва да оправдава това име, следъ което да се занимава за отношенията между себе си и издателя, който не може единственъ да се ползува отъ облатитъ на писателския трудъ. Но това е въпросъ, който сжщо така трѣбва да се разглежда обширно, за да не се стига до прибързани печални заключения.

Василий Каменски

Съвременни руски поети

Фейлетонъ

ТОПОРЪ

Въ гората глуха бий топоръ
Въ гората глуха, ширна.
Отскоро тука на просторъ
Строятъ живота мирно.

Сѣчи, топоръ, сѣчи, сѣчи,
Звъни и строй! Звучи.

Звъни топорътъ день следъ день,
А въ селото — постройки.
Шуми. Езикътъ ни-сгжстенъ,
Звъни като летяща тройка.

Сѣчи, топоръ, сѣчи, сѣчи,
Звъни и строй! Звучи.

Топорътъ пѣй. Навредъ тътнежъ
Гласътъ му — асенъ, волень:
Дойде редътъ, навредъ кипежъ —
Строителската пролѣтъ.

Сѣчи, топоръ, сѣчи, сѣчи,
Звъни и строй! Звучи.

Зове топорътъ: бий — така
Строй кжща подиръ кжща!
Ний бедни, малки сме сега,
Ще израстемъ можщи.

Сѣчи, топоръ, сѣчи, сѣчи,
Звъни и строй! Звучи.

Огрѣ ни вече новъ просторъ,
Щастливо, ново време!
Тѣй казва храбриятъ топоръ.
И зрѣй колхозно семе!

Сѣчи, топоръ, сѣчи, сѣчи,
Звъни и строй! Звучи.

Михаилъ Исаковски

Ой простори пролѣтни!

Ой, простори пролѣтни,
Грейнали надъ насъ!
Миличекъ, нетукашенъ
Си намѣрихъ азъ.

По море пристигна той
Тамъ отъ чуждъ предѣлъ.
—Какъ, кажи, се казвахъ ти?
Казва се: Мишель.

Той ора съ трактора
По полята си насъ,
Отъ коя си областъ ти?
Казва се: Елзасъ.

Но защо въ родината
Не живѣешъ ти?
Казва ми че нѣма тамъ,
Що да работи.

Нека той на всичкитъ
Пише тамъ въ Елзасъ:
Какъ добри, богати сж
Момитъ у насъ.

Всѣки день азъ милия
Срѣщамъ тихъ, засмѣнъ.
Майко, ти недей ми ши
Аленъ сарафанъ.

Старитъ обичай
Не харесватъ намъ.
Друга, друга зестра азъ
Искамъ да му дамъ.

Азъ на моя миличекъ
Ще подамъ ржка
И страната цѣлата
Ще му дамъ прикя.

Ще му дамъ другъ роденъ край,
И животъ по новъ:
—Всичко тукъ подъ слънцето
Твое е, любови!

И. БАЧЕЛИСЪ

Поема на Поета

(По случай десетгодишнината отъ смъртта на Маяковский)

Голѣмиятъ съветски поетъ Николай Асеевъ е завършилъ своята повесть въ стихове: „Маяковски се надига“. Десетъ години връшане къмъ темата, която е живѣла и пламтѣла, расла е у художника отъ „Последния разговоръ“ написанъ въ 1930 г., до последната глава на голѣмата поема, завършена въ 1940 г. Впрочемъ, написана ли е заключителната глава? Турена е точка, ржкописътъ е даденъ на печатъ, но Асеевъ съзира вече нови глави — поемата продължава да расте, като плакне „дълга си къмъ стародавната младостъ“.

Мисля си: какъвъ дълъгъ изплаква Асеевъ? Къмъ Маяковский? Къмъ времето? Къмъ своето поколение? Поемата не може да се чете безъ вълнение и гордостъ за нашия съвре-

меникъ: ние живѣхме редомъ съ нашия герой, който крачи изъ нейнитъ страници. Всичко ни е въ паметта; неговитъ очи и гласъ, имената и събитията. Каго четешъ поемата, добавяшъ собственото си знание, паметта ти е разбудена. Но какъ ще я четатъ хората отъ новата смѣна, които никога не сж виждали Маяковский?

Биографичниятъ романъ е на мода. Но Асеевъ е далечъ отъ ритмуваното изложение на датитъ и събитията. Формата на поемата се е сложила свободно.

Тя е една изповѣдъ. Лирическа изповѣдъ на поета, може би най-лична отъ всичко, което е написалъ. Тя е открита и честна като признание. Въ нея нѣма никакъвъ писателски

Споредъ човѣка и дѣлата

Азъ съмъ обикновенъ гражданинъ. Обикновенъ данкоплатецъ. Плащамъ си, значи, редовно прѣжитъ данъци (тѣхъ дори не ги плащамъ, ами ги вземамъ направо, безъ да ме питатъ), плащамъ си и косвенитъ данъци въ видъ на тютюнъ, шприци и други подобни човѣчески слабости.

И като обикновенъ човѣкъ и дѣлата ми сж такива. Ако направя нѣщо повече, кажатъ ми едно „браво“ потупатъ ме по рамото и толкозъ. Виждъ, съседътъ ми е нѣщо друго. И той по-рано, като повечето граждани на тази страна, както се казва, едва свързваше двата края, но рано се опомни. Примѣрно казано, не смѣта вече за недопустимо да бжде въ управителния съветъ на нѣкое кооперативно учреждение (танци, заседатели и пр.), да манифестира въ кооперативния день кооперативно съзнание, надлежно окиченъ съ лентичката на джгата и следъ това да плюещъ на всички кооперации въ свѣта. Може би ще кажете, че кооперациитъ не сж най-удобнитъ плювалници на свѣта, но по този и подобни пжтища съседътъ ми отиде далечъ. А това е най-важно отъ гледна точка на инстинкта за самосъхранение и самохранение. Приятелътъ ми Григорий продължава да го нарича „нищо“, но азъ не съмъ съгласенъ. По-рано, да, и той бѣше нищо като мене и като васъ, съ извинение. Никой не го безпокоеше, никой не го питаше, какво закусва сутринъ.

А сега: действителенъ председател е на две-три учреждения, почетенъ нредседател на Християнското братство при енорийската църква, сжщо такъвъ председател на комитета за постройка на нѣкакъвъ паметникъ, за който отъ десетъ години не може да се намѣри мѣсто и т. н. Надпреварватъ се просто делегации отъ разни сдружения да го канятъ да заеме председателския постъ. Не напразно казватъ: — Богатъ човѣкъ, уменъ човѣкъ. Почна да ме е ядъ на Григорий, защо не мисли и той като другитъ, ами като е рѣкълъ тѣй, че тѣй...

Ето го, сега пѣкъ нарича другия ми бившъ съседъ „нравственъ плужекъ“. Моля ви се, що за изразъ? Е, право е, че и той рано се опомни, поотърси се и идейно, т. е. отърси се отъ всѣкакви грѣмогласни идеи, съ които по-рано се кичеше като лаунъ съ лѣскавитъ си пера. Но кажете ми, кой кога си идеи е постигналъ нѣщо: текуща смѣтница въ банката да речемъ, или пѣкъ е възнамѣрявалъ да строй кжщица на два етажъ, плюсъ тавански.

Може-би този ми съседъ да е разбралъ теорията на относителността, станалъ е, единъ видъ, неинъ последовател. И затова днесъ е тукъ, утре тамъ, днесъ при насъ, утре при васъ. Еволюира, значи напредва отъ периферията къмъ центъра на живота. Не правятъ ли горе-долу така и лодкаритъ? Опъватъ платното по посока на вѣтъра. А пѣкъ Григорий съ неговитъ „нравственъ плужекъ“, „лѣжецъ“ и прочие ужасии може да накара на човѣка коситъ да настѣхнатъ.

Сложно нѣщо е истината, приятелю Григорий, много сложно, и на насъ, обикновенитъ хора, не ние дадено да промишляваме върху нея! Все пакъ въ едно и азъ съмъ съгласенъ съ тебе: не е отъ значение да вървашъ въ нѣщо, а да накарашъ другитъ да мислятъ, че вървашъ въ него...

Ясенъ Каменовъ

вече. Смъртта тури край на неговитъ мжки и страдания.

Лицето му бѣше обезобразено и грозно, а главата му разбита. Струя кръвъ багрѣше челото му. Сѣвда цѣлуваше безпомощна и съкрушена това лице и галѣше съ треперяща ржка тая глава, но всичко бѣше напраздно. Тѣ вече бѣха цѣлунати и погаланени отъ костеливата дѣсница на смъртта, която превърна въ безжизненъ трулъ тоя левенъ, щастливъ, че умира въ предгржднитъ на своята скжпа любима, срѣдъ обятията на родния Балканъ. Тя горко го оплакваше облѣта въ сълзи, докога найсетне и нейния плачъ заклѣхна въ леденитъ пригръдки на лютия мразъ. Тогава два лекокрили ангели, изпратени отъ българския Богъ, се спуснаха отъ небето и ги вѣнчаха въ смъртта. Но за да обесмъртятъ тѣхната свадба, тѣ отредиха да изникне тукъ отъ сълзитъ на Сѣвда най-хубавото цвѣте на земята,

— Вѣрна на своята първа, и последна любовъ, така залѣзе една „балканска звезда“ въ тоя край, за да изгрѣе друга следъ нея. Изоставени на произвола на сѣдбата, козитъ на Горанъ подивѣха въ тия скали, а стената, отъ която той падна, се назова „Козя стена“. Само кучето му дълго ви при труповѣтъ на двамата влюбени и ги пазитъ отъ лешоядитъ орли, докато дървари ги намѣриха и погребяха въ подножието на тоя връхъ. Следъ това то изчезна неизвестно кжде. И днесъ въ кжсна нощна доба, тукъ каточели едва чуто се носи медения кавалъ на волния козаръ и се разлива тихия звѣнъ на стадото му. А въ свирепа буря замира плача на неговата любима, превплѣтена чрезъ сълзитъ си въ „балканската звезда“.

Четете в. Завой



Год. абонаментът 80 лв., полугодишен 50 л.

Симеон Андреев

Българската литература въ българския вестник

Продължение от брой 24

Отдълнителните изживявания от драматически произведения са послужили помъствани и те не могат въ никакъв случай да дадат представа за опитите на българския творчески дух въ тази посока. Стихотворната реч, доколкото техника и осведомителния характер на вестника позволяват това, е застъпвана с оглед на събития, чието всенародно значение трябва да се подчертае чрез внушението и близката на поезията, на поетическото възхищение. Българската поезия въ българския вестник не е, нито може да бъде, възпроизведена въ нейните най-чисти и най-съвършени образци, но като се има предвид появата на литературния вестник, който редовно застъпва въ отдълнителни си творчество на установени и начинаещи даровити поети, може без пресираване да се смъта, че поне въ последно време, българският читател чрез вестника ще бъде въ течение на нейните най-нови и смъли завоевания. Ала съ един безспорен успъх и съ несъмнено изгледи на утвърждаване може да се похваля българската литература въ българския вестник единствено съ художествената проза. Българският роман, разказ, фелетон, хумористичното повествование, пътепис — почти не липсват въ нашия сериозен вестник. Те стават една на насъжна нужда на българския читател, единъ необходим и отъ жизнено значение елементъ въ неговото духовно битие. Българската художествена проза чрез вестника намира най-сгодния сътрудник за своето широко разпространение и набелязва ценни свои представители — разказвачи.

Българските писатели — разказвачи, съ по-голяма или по-малка убедителност, съ по-

богати или съ по-скромни художествени сръдства, всъки според голъмината на дарованieto си и според способността си да обхващат и опишат повече страни на живота — сътворяват и усъвършенствуват българската художествена проза и тъй дават на читателя възможност да се вдълбочи въ своите познания за нашия градски и селски бит, да почерпи нови и свежи впечатления за идейните насоки, които, незабелязани отъ него, шествуват и творятъ срадата на новата българска култура. Чрезъ сериозния български вестник, българските писатели — разказвачи дадоха на литературата ни множество произведения съ значителна художествена стойност. Покрай чуждестранните романи и разкази, наредъ съ преводната художествена литература, започват да се мъркатъ все по-често български романи, разкази, пътеписи, — рожби на самобитното наше творчество. Подлитникътъ на сериозния български вестник съ значително оживява, въ него вече се чувствава да бие пулса на една здрава национална култура, усъща се бодерата струя на сюжети, черпени непосредствено отъ нашата действителност, подобрани съ умение и съ любов отъ нашата сръда.

Българската литература въ българския вестник е единъ фактъ отъ най-голямо значение за напредъка и културното развитие на българската журналистика, изобщо. Пристигането на българската литература въ българския вестник е отъ огромно значение и за доброто име на нашата художествена мисъл въ чужбина. Чрезъ българския вестник читателътъ-чужденецъ на право, и безъ да има нужда да дири чрезъ книгоиздателства и книжарници произведения на българските писатели

Читалищното дѣло и писателитѣ

Всѣка година у насъ се празнува денъ, сега седмица, на книгата, една отлична инициатива, която "се превърна вече въ традиция. Тази година дори се опредѣлиха две седмици за пропагандиране на хубавата, полезната книга и на-вие за използването ѝ.

Може ли обаче да смѣтаме че въ 1 — 2 седмици съ не много енергична, въ повечето мѣста дори твърде вяла пропаганда, засягаща предимно училищната младеж, може да бъде изкоренена апатията къмъ книгата, толкова характерна за нашитѣ възрастни поколения, и да бъде всадена въ тяхъ по-голяма жажда къмъ четене и всестранни системни знания? Въ действителностъ нашиятъ народъ е любознателенъ, но черпи своитѣ знания предимно отъ ежедневната преса, която, макаръ и много подобрена презъ последнитѣ години, не може да замѣни системата и плодотворна просвета, която може да му даде само сериозната,

ли, се осведомява за тѣхното творчество. Осведомява се и се запознава съ основнитѣ и най-характернитѣ черти на оригиналната, неподправената, лишена отъ подражателство и отъ чужди влияния българска художествена литература. Чрезъ българския вестник и хиляди българи, живущи извънъ границитѣ на своето отечество, съ умилението и истинска душевна наслада четатъ и препрочитатъ българския романъ, разказъ, художествения български пътепис. По този начинъ те се свързватъ неразрѣдно съ духа и съ чистия споменъ за родината и ставатъ ревностни и упорити защитници на нашата национална чест. Защото нищо не действа тъй внушително и съ такава неотразима сила върху сърцето и ума на човѣка, както великата власт на художествената речъ.

Българската литература въ българския вестник се яви като неизбежна последица отъ повишеното национално съзнание на българския народъ. Сериозниятъ български вестник, съ съзнание за отговорност и дългъ си, клоши все повече да стане всеобхватенъ изразителъ на нашия народенъ животъ, да обгръне всички прояви на неговата политическа, економическа и културна действителност. И българската литература ще му бъде всѣкога дейно и мощно оръжие за откриване на все нови и нови ценности въ областта на нашия културенъ напредѣкъ.

научна и художествена книга. Необходима е постоянна, упорита, системна, организирана работа за всеждане на обичъ и уважение къмъ книгата, нужда е такава организационна форма за пропагандирането ѝ, която да може да увеличи и сплоти масово народа като му даде възможностъ за постоянненъ досегъ съ културнитѣ усилия и начинания, отразени въ науката и литературата.

Такава организационна форма нашитѣ просвѣтителни дейци създадоха още при първитѣ значителни стѣпки на Възраждането, още въ 1856 год. когато съ основани първитѣ читалища у насъ, чиито брой до освободителното достигна до сто и тридесетъ. И сега читалището, поне при днешнитѣ условия, остава единственото подходящо средище за културно сплотяване на нацията.

По отчета на Върховния Читалищенъ Съюзъ и по официални сведения на 1 Януарий 1939 г. у насъ е имало 2734 читалища въ действие и 322 временно закрити. Това значи, че почти въ всѣко селище е създадено читалищно д-во. Въ тѣзи читалища членуватъ обаче всички около 150,000 души, единъ твърде малък брой, като имаме предъ видъ, че у насъ има повече отъ 100,000 души съ висше и срѣдно образование, отъ които 31,000 души преподаватели въ разни училища. Тѣзи читалища на сѣщата дата съ притежавали надъ 2,000,000 тома книги, отъ които 2600 селски чит. д-ва къмъ 1,300,000, а около 150 градски къмъ 700,000 книги. Ежегодниятъ прирѣстъ на книжното богатство на тѣзи читалища е къмъ 100,000 тома.

Трѣбва обаче веднага да добавимъ, че граматичниятъ брой отъ тѣзи читалища водятъ свършено анемиченъ животъ, имотитѣ имъ се твърде лошо използватъ или съ недостатъци, книгитѣ имъ съ най-често неподбрани, неценни, даже вредни, които съ нищо не издигнатъ културното равнище на членоветѣ имъ. Въ читалищата работи твърде малък брой отъ нашата интелигенция, предимно народнитѣ учители (18,000 членове), а граматичниятъ брой отъ нея е твърде далеко отъ тѣхъ, затова и те не съ успѣли да станатъ масови организации, кждето да се съсредоточатъ културнитѣ животъ на нацията.

Нуждно е импулсиране на читалищното дѣло и този потникъ може и трѣбва да се даде не само отъ низовата частъ на интелигенцията, но и отъ нейнитѣ най-добре подготвени, най-авторитетни членове — отъ учителитѣ писатели. Свършено погрѣшно е да се мисли, че читалищата съ длъжни да дадатъ всички удобства за приятно пътуване, че биха могли напълно да задоволятъ нуждитѣ на съзидателитѣ и доброволнитѣ организатори, но все пакъ въ крѣжа на възможното, те винаги се отплащатъ задоволително. Действително писатели и учители държали сказки, но предимно изъ градоветѣ, и то обикновено безсистемно.

Въ случая обаче, това което не е по-малко важно е, че учителитѣ, и особено писателитѣ, които, поради съжителство на творческото си, съ длъжни да отразяватъ въ книгитѣ си истината и развоя на живота, ще могатъ да привикнатъ не само да поучаватъ, но и да се учатъ, да се вдълбочаватъ въ най-съкровенитѣ глѣбини на народната съжда. И тогава тѣхнитѣ книги действително ще отразяватъ мѣдростта на живота, и ще станатъ насъжна нужда за всѣки читателъ, а заедно съ това ще се разреши веднажъ за винаги и болниятъ въпросъ за писателското възнаграждение. Защото по пътя на неговото разрешение писателътъ не трѣбва да губи своята самостоятелност, своята съвестъ. Единствената връзка, която той трѣбва да търпи и желае е връзката съ народа. Само издигането на общото културно равнище на народа, може да разреши правилно всички културни въпроси на нацията.

Тогава и паразитизмътъ (хонорарството) въ литературата ще излезе отъ само себе си. Защото съжителство на писателството е жертване предъ олтара на истината и правдата, и сама по себе си несъвѣстима съ никакво използване. Колкото по-дълбоко проникне въ низинитѣ на народа, колкото по-дълбоко проникне въ законитѣ на живота, толкова по-скоро писателътъ ще стадуковенъ не водачъ на своето време.

Борисъ Емонски

КНИГОПИСЪ

Получи се въ редакцията новониздѣлата книга на Мих. Димитровъ — Христо Богевъ — пълно събрание на съчиненията му — томъ I. До тѣя "Новъ свѣтъ" — Екзархъ Йосифъ 34 — София. Цена 45 лв.

отъ живота на поколениято, — неочакванъ и необходимъ.

"Човѣкъ на своето време", — никой не е говорилъ още така за Маяковски. Въ статии, спомени, изследвания до днесъ Маяковски е преследванъ отъ подчертаването на неговата изключителност, която го отдѣляла отъ поколениято му, откъсвала го отъ земята и коренитѣ. Искать да го видятъ отдѣленъ отъ всички, на страна, самичекъ, като пъквска извисена на възбогъ скала, безъ подстъпи — стръмна, урвиста и непристъпна. По-лесно е така да се обясни различieto на висоти, по-лесно е да се отнеждимъ, да се отдалечимъ, да се отдалѣимъ отъ него. Нека гениятъ да си остане една шастлива игра на природата, само да не бъде законоуърностъ!

Чернишевски на времето си писа: "Гениятъ е умъ, който се е развилъ по-съвсемъ здравъ начинъ, както най-висшата красота е форма, която също се е развила по-най-здравъ начинъ. Ако искате дори,

не трѣбва да се удивляваме отъ красотата и гения, по-скоро трѣбва да се очудваме, че те съ срещатъ толкова рѣдко между хората. А за това е нужно човѣкъ да се развие, както би трѣбвало всѣкога да се развива. Неразбираемо и чудното е заблуждението и тж. поумието, защото те съ неестествени, а гениятъ е простъ и поинтенъ като истина.

Асеевъ вижда Маяковски простъ и поинтенъ като истина. Той се издига къмъ него по широкитѣ склонове на времето, гдето живогътъ на поколениято е проправилъ своята видима следа. Маяковски ни се разкрива въ връзка и въ условията на епохата.

Асеевъ свързва въ себе си явленията, той ги пропуща презъ съзнанието и възприетиято на своето поколение. Той възвиква читателя въ тревожната атмосфера на фирмиране стремежитѣ на своитѣ възрастни, дава да се вкуси отъ горчивата настойка на епохата, легнала между две революции.

Той иска да осветли най-малко известниятъ периодъ на възникването, началото, младостта на Маяковски. После, следъ октомври, Маяковски е прозреченъ и разбираемъ дори за слѣпихъ.

Младежътъ "съ тлснато отъ ницетата наметало" влиза въ страницитѣ на поемата и ѝ изпълва съ отзвукитѣ на "срѣдения грохотъ съ хиляди сили". Той се появява като необходимъ и най-хубавото въ поемата на Асеевъ е именно чувството за необходимостта на Маяковски. Владимиръ Небодимовичъ го нарича той по-нататъкъ. Ако не беше това чувство за насъщность, герой на поемата би станалъ другъ. Какво самостоятелно художествено значение би ималъ дори единъ пъленъ разказъ, ако Маяковски не беше въ него вътрешно осветенъ, лично преживяно, жизнено необходимъ образъ? Въ лирическата изповѣдъ на Асеевъ Маяковски живѣе като частъ отъ съдбата на поколениято,

като негово движение и стремѣжъ.

Личността, натурата, характерътъ на Маяковски ни се откриватъ отъ Асеевъ по собствено негово видение, по негово разбиране. Нека съ нарушени мѣрkitѣ, нека съ допустнати спорни намеди и доказки, нека съ разводнени нѣждже неговитѣ едри черти: не спирайте развѣнлуваната и чиста изповѣдъ на поета. Въ нея е неговото сърдце и любовта му — само така ще видимъ Маяковски живъ, простъ и човѣченъ, само така ще ни погледнатъ въ упоръ неговитѣ втречени очи.

Ние усещаме въ поемата този позванъ отъ нея животъ, който едва сега започва въ народа, въ поколенията, въ бъдещето.

"Надъ сини углѣбени реки, подъ глѣбинитѣ на плодотворнитѣ руди, ще дойде той, незамѣнитиятъ въкъ, въ който ще бъдатъ сладки и потѣта и трудътъ! Ще настѣпи той съ всичката си цѣлостъ, чийто образъ

ни е познатъ само по песнитѣ, когато сме зовѣли: "Ела ми ти златенъ"! И гласътъ — соколъ ще слезе на земята неизкоренимъ и непобедимъ и ние отово ще го чуемъ при насъ, съвсемъ яснозвученъ и малтъ".

И тѣзи, които чуятъ светия, непохабенъ гласъ, които узнаятъ поета, проломитъ съ труда си планинитѣ на годинитѣ, ще го видятъ въ повестъта на Асеевъ като човѣкъ и ще разбератъ, какво беше той за своето време и своето поколение, проправящъ пътя къмъ златния въкъ, къмъ потомцитѣ.

Превелъ: Св. В въ

Набавете си изданията на "Новъ свѣтъ" — София. Екзархъ Йосифъ 34. Искайте каталози